

U maakt groepjes van vijf of zes kinderen. Iedere dag voert een ander groepje één van de drie volgende activiteiten uit.

1 Bollen planten

De kinderen bekijken de bloembollen en de afbeelding op het zakje.

Hoe zou zo'n bol in het potje moeten?

Waar groeien de wortels straks?

Waar komen de bladeren uit?

Waar komt de bloem?

Kun je nu al zien welke kleur de bloem krijgt?

Laat potjes met potaarde vullen en laat elk kind twee of drie bolletjes in een potje doen. Een scheutje water erbij en... afwachten maar!

2 Zonnebloempitten planten

U laat de kinderen een uitgebloede zonnebloem bekijken.

Wat voor bloem is dit geweest?

Hoe zou zo'n bloem groeien?

Komt ze uit een bol of uit een zaadje?

Groeit ze aan een struik of is het een plant?

Vervolgens vertelt u dat uit al die pitten nieuwe bloemen kunnen groeien. U laat de kinderen hun bloempotje met potaarde vullen; vijf of zes zonnebloempitten erin, een beetje water erbij en... afwachten maar!

3 Stekken

Voor dit idee neemt u enkele planten mee die zich op verschillende manieren laten stekken (papyrus en chlorophytum, kindje op moeders schoot, ficus benjamini). Vertel de kinderen dat u deze planten wilt stekken.

Wie weet al wat stekken is?

Waarom doe je dat eigenlijk?

Is het altijd nodig?

Stekken gebeurt niet altijd op dezelfde manier:

De papyrus en de chlorophytum schieten wortel in een potje met water.

Het kindje op moeders schoot kan direct in de aarde.

Bij de ficus benjamini moet het stekje in potaarde met een plastic zakje worden afgesloten (broeikasje).

De kinderen kiezen nu een stekje uit. U ziet erop toe dat het stekken gebeurt op de besproken wijze.

Als alle kinderen op een van de hierboven beschreven manieren een bloempotje gevuld hebben, worden de potjes op een tafel in de (versierde) ontdekhoek gezet. U laat iedereen een kijkje komen nemen, als:

De bloembollen een eindje boven de aarde zijn gegroeid.

De zonnebloempitten al plantjes zijn.

De stekjes al een beetje wortelschieten.

Via doblad W19 kunnen de kinderen de groei volgen.

Variatie

Laat op een aantal vaste momenten in de week de groeiprocessen tekenen. De kinderen tekenen alleen iets, als er verandering is te zien. Laat hen gebruik maken van doblad W19.

Situatie

Werkles

Hoekenwerk

Bedoeling

Ervaring en kennis opdoen met en van planten (16.3).

Groeiprocessen volgen en verwoorden (16.3.4).

Planten verzorgen (18.3).

Doebblad W19

Materiaal

Potaarde, bloembollen (blauwe druifjes/narcissen), voor ieder kind een bloempotje, enkele glazen potjes.

Verschillende planten die zich gemakkelijk laten stekken.

Uitgebloede zonnebloem.

Organisatie

Vraag tijdig of alle kinderen een bloempotje mee willen nemen. Zet alle materialen klaar. Afhankelijk van de groepsgrootte laat u de groepjes elke dag één activiteit kiezen of laat u alle groepjes dezelfde activiteit doen.

Jaarkalender

Het najaar en de winter zijn geschikt voor het planten van bollen; het late voorjaar voor het werken met zonnebloempitten. Stekken kan het hele jaar door.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Kunnen vorderingen in het groeiprocess onder woorden gebracht worden?

Denken de kinderen op tijd aan het bijhouden van de groeikalender?

Is er aandacht voor wat groeit en voor hoe het groeit? Ook buiten de klas?

Een kip legt bijna elke dag een ei. De meeste eieren worden verkocht in winkels. Die eieren zijn om op te eten. Sommige eieren kun je niet in de winkel kopen. Dat zijn heel bijzondere eieren. Ze veranderen in kuikentjes.

In dit lesidee bekijken de kinderen hoe een kuikentje groeit in een ei en hoe het eruit komt. U hebt hierbij de plaatjes van doeblad W20 nodig. U laat de kinderen een echt ei zien en vertelt erbij dat dit geen gewoon ei is. Uit dit ei wordt een kuikentje geboren.

Wie weet hoe dat gaat?

Welke kleur hebben veel kuikentjes?

Waarom zie je vaak een lamp bij kleine kuikentjes?

Hoe kunnen we binnen in het ei kijken?

Aan de hand van de afbeeldingen op het doeblad vertellen de kinderen wat ze zien, wat ze al weten. U kunt hun vertelsels aanvullen.

1 In het ei groeit een kuiken. Het ei moet lekker warm zijn. Daarom zit de kip erop. Dat heet broeden.

Wie heeft dat weleens gezien?

Hoe zat die kip precies?

Zie je dat vlekje midden in het geel? Dat is het begin van het kuiken.

2 Het kuikentje zit drie weken lang in het ei. Het groeit en krijgt ook al veren.

Wat zie je allemaal?

Kijk eens goed naar het puntje van de snavel.

3 Die snavel met het harde puntje heeft het kuiken nodig om uit het ei te komen. Het klopt ermee tegen de binnenkant van het ei.

Is de schaal van een ei hard?

4 Het is een heel werk geweest. Het kuiken ligt er moe en nat bij.

Hoe ver is het kuikentje al?

5 Het kuikentje staat er heel flink bij. Kijk eens wat een mooie veertjes. Heel zacht dons. Hoera! We hebben er weer een kip bij. Of een haan.

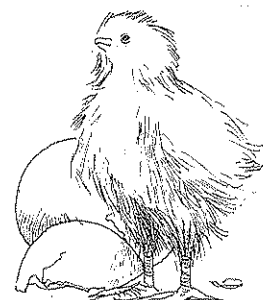
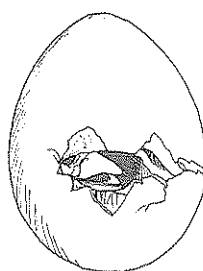
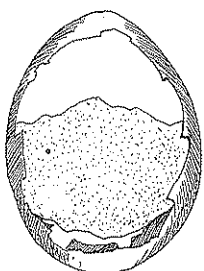
6 Grote kuikens, nog groter. Een kip of een haan?

Hoe ziet een kip eruit?

En een haan?

Variatie

Misschien hebben ze bij een van de kinderen thuis wel kuikentjes. U zou dan aan een van de ouders kunnen vragen of die met een paar kuikentjes naar school wil komen. U kunt het lesidee dan beginnen met gericht waarnemen en ontdekken. Mogen de kinderen de kuikentjes vasthouden en voelen hoe zacht ze zijn?

Situatie

Kring

Bedoeling

Groeiprocessen volgen en verwoorden (16.3.4).

Ervaringen en kennis opdoen met en van dieren (16.4).

Doeblad W20

Materiaal

Zo mogelijk echte kuikentjes; anders afbeeldingen van kuikens, kip en haan.

Organisatie

Als er bij één van de kinderen thuis kuikentjes zijn, kunt u vragen of één van de ouders met een paar kuikentjes naar school wil komen.

Jaarkalender

Het ligt voor de hand dat u dit lesidee in de lente uitvoert.

Leerlijn

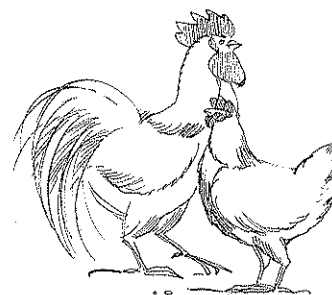
☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Hebben de kleuters oog voor het wonderbaarlijke van de natuur?

Zien ze hoe teer en kwetsbaar de natuur soms is?

In een tuinpak en met tuingereedschap in de hand (schoffel, handschoenen, hark, gieter, schop) komt u de klas binnen. Natuurlijk ontstaat er een gesprek over wat u allemaal bij u hebt en hoe daarmee gewerkt wordt.

Heb je ooit met dit gereedschap zien werken?

Waar werd het gebruikt en wat gebeurde ermee?

Wie heeft er zelf weleens mee gewerkt?

Wie verzorgt thuis de tuin of de planten?

Waar wordt dit gereedschap voor gebruikt?

U laat bovengenoemd gereedschap (eventueel aangevuld met snoeischaar, bollenzetter en bindtouw) door de kinderen bekijken en doorgeven. Ook laat u zien hoe met het gereedschap moet worden omgegaan. Maakt u de kinderen attent op gevaarlijke kanten, zoals de tanden aan de hark, hard en scherp materiaal (snoeischaar)! Tijdens het demonstreren besteedt u aandacht aan wat het verzorgen van de tuin zoal inhoudt: wieden, spitten, schoffelen, harken, water geven, bemesten, uitgebloeide bloemen verwijderen.

Na het gesprek wordt er natuurlijk getuinierd! Als er bij de school een tuintje is, gaan de kinderen in kleine groepjes in de tuin werken. Hulp van ouders kunt u hierbij heel goed gebruiken. Elk groepje krijgt een stukje tuin aangewezen. Werkt u liever zonder ouderhulp of hebt u onvoldoende gereedschap, laat dan per dag één groepje werken. Is er geen schooltuin, dan kan in een (tamelijk) grote plantenbak getuinierd worden.

De kinderen maken eerst de aarde los. Daarna planten ze eenjarige plantjes (afrikaantjes). Geef hun tuingereedschap op maat: een plantenschopje, kleine handharken, gietertje, handschoffel. In de volgende weken en maanden blijft het tuinieren een vast onderdeel van het weekprogramma. De tuintjes moeten immers goed worden bijgehouden. Regelmatig houdt u er met de kinderen een gesprekje over:

Wat vind je moeilijk bij het wieden en schoffelen?

Heb je diertjes in de aarde gezien?

Had je dat verwacht?

Hoe zagen die diertjes eruit?

Wat vind je leuk/niet leuk aan tuinieren?

Wat de kinderen ontdekt hebben, mogen ze tekenen. Zo komen er allerlei soorten onkruid en minidiertjes op het prikbord te hangen.

Variatie

U nodigt een echte tuinman uit om over zijn werk te komen vertellen en te demonstreren wat hij doet. De kinderen mogen natuurlijk ook vragen aan hem stellen. Wel goed voorbereiden! Het is leuk als u het gesprek houdt zoals dat gebeurt in 'De Grote Meneer Kaktusshow'. De tuinman op een kleine stoel, de vragensteller op een grote. Na elke vraag-en-antwoord: 'Een applaus voor deze kanjer!' Tenslotte wordt de tuinman met door de kinderen gemaakte bloemen bedankt.

Situatie

Kring

Buitenwerk

Bedoeling

Verzorgen van planten (16.3.1).

Groeiprocessen volgen en verwoorden (16.3.4).

Planten verzorgen (18.3).

Materiaal

Tuingereedschap: hark, schoffel, gieter, schop, tuinhandschoenen, snoeischaar, bollenzetter, klein tuingereedschap. Indien er geen schooltuin is: enkele plantenbakken gevuld met aarde.

Eenjarige plantjes: afrikaantjes of viooltjes.

Organisatie

Het materiaal dat u nodig heeft, moet u tijdig verzamelen. Doe op tijd een beroep op ouders en maak goede afspraken over wat u van hen verlangt: kinderen zo ondersteunen en helpen dat zij zoveel mogelijk zelf doen. Maak binnen het schoolteam op tijd afspraken over het gebruik van de tuingrond en/of de plantenbakken.

Jaarkalender

Dit lesidee kan het best worden uitgevoerd in de maanden april-mei.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Komen de kinderen uit zichzelf tot de conclusie dat aangelegde tuinen en gekweekte planten door de mens verzorgd moeten worden? Veel kinderen zullen nog nooit met tuingereedschap gewerkt hebben. Vinden ze het erg onwennig? Beleven ze er plezier aan?

In de kring staat een mand of doos met daarin een paar babyspullen, wat speelgoed van u van vroeger, wat schoolattributen (schrijfgerei), een tijdschrift voor volwassenen en een serie foto's uit uw eigen jeugd. Laat enkele kinderen de spullen in de kring op de grond uitstallen en ga met de foto's de kring rond, zodat de kinderen ze goed kunnen bekijken.

Misschien ontdekken ze dat u dat 'meisje op de driewieler' bent. Anders vertelt u dat het foto's zijn van vroeger, van toen u klein was. Leg de foto's op de grond en laat de kinderen vertellen welk speelgoed bij welke foto hoort. Als een en ander is gerangschikt, volgt een gesprekje over het groeien van mensen. Dat begint als baby. Vraag of de kinderen kunnen vertellen wat baby's wel kunnen en wat ze niet kunnen. Kunnen ze uit zichzelf al ergens heen gaan? Praat over wat een baby drinkt en eet. Als je wat ouder bent geworden, noemen ze je peuter en later kleuter. Wat kun je dan allemaal al zelf? Fietsen op de driewieler, spelen in de zandbak, achter op de fiets meerijden, enzovoort. Misschien zijn er kinderen met een grotere broer of zus. Wat kunnen die al allemaal zelf? Zij mogen zelf op de fiets overal heen, ze zijn bij het voetballen of doen een andere sport. En grote mensen? Denk tijdens het gesprekje aan het leren van een beroep, over de verdeling van taken in het gezin.

Na dit kringgesprek gaat een groepje van vijf of zes kleuters tekeningen maken van de verschillende fasen in hun leven: baby, peuter/kleuter, groot kind, volwassene. Geef de vellen tekenpapier niet allemaal tegelijk, maar juist één voor één, zodat de kinderen zich goed kunnen concentreren op het maken van die tekening. Leuk is het om sheets voor een overheadprojector als tekenmateriaal te laten gebruiken. Laat de kinderen na afloop vertellen wat ze hebben willen uitbeelden. U schrijft dat erbij. Als u later de tekeningen aan de hele groep laat zien, kunnen de kinderen over hun eigen tekening vertellen of u leest hun tekst voor. Het is leuk om elke dag het laatste kwartiertje te vullen met zo'n 'diavoorstelling'. Achter elkaar wordt immers veel te veel en zo heeft de groep die getekend heeft echt 'eer' van zijn werk!

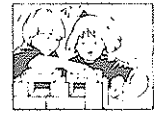
Variatie

Maak na afloop van elke serie een boekje. Probeer de kinderen eens zo'n serie tekeningen van hun eigen hond (of ander huisdier) te laten maken. Als puppie: hoe hij eet, waar je hem uitlaat, wat hij al kan, waar hij slaapt... en zo verder tot een grote hond!

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Rangschikken van gebeurtenissen en processen (15.2.2). Beschrijven en vergelijken van gebeurtenissen toen-nu (15.4). Leeftijd, familie, generatie (15.4.2).

Materiaal

Een serie foto's van uzelf (eventueel op een lange reep karton geplakt) als baby, peuter/ kleuter, schoolkind en volwassene. Bij elke ontwikkelingsfase passend speelgoed. Overheadprojector. Voor elk kind voldoende (vier of vijf) sheets of vellen papier (A4-formaat). Stiften.

Jaarkalender

Combineren met een les over stekken en zaaien. Of naar aanleiding van een geboorte.

Leerlijn

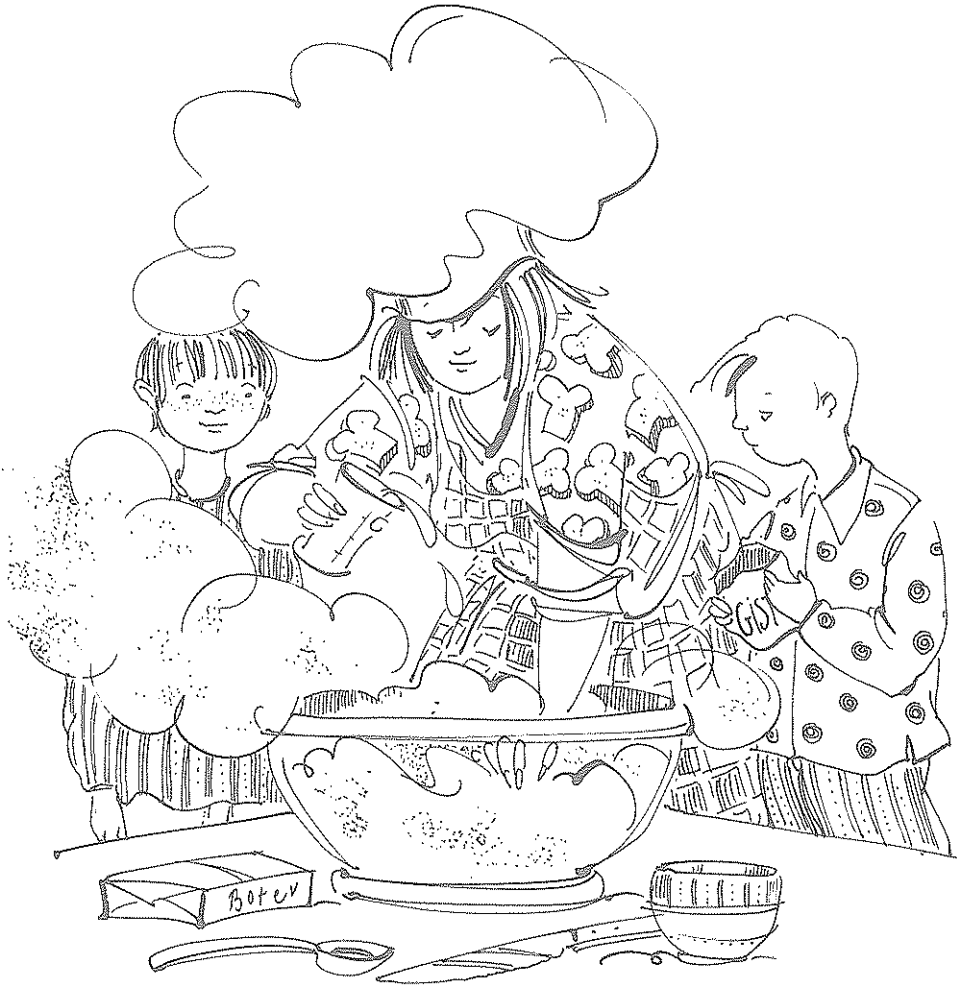
- ☐ Groep 1.
- ☒ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Verschillen de getekende poppetjes ook daadwerkelijk in ontwikkeling? (Baby, peuter, kleuter, enzovoort.) Hoe worden hiervoor oplossingen bedacht? (Bijvoorbeeld: groter tekenen, meer details.)

Bakkertje, bakkertje,
bak je lekker brood?
Ja kind, ja kind,
het rijst ook prachtig groot.

We kijken in de kring wat de kinderen aan eten hebben meegebracht
naar school (appels, liga en brood).
Kun je dat ook zelf maken?
Wat heb je daarvoor nodig?
Wat heb je nodig, als je zelf broodjes gaat bakken?

Broodjes bakken, dat gaan we doen vandaag! U wast uw handen, doet een schort voor (en een bakkersmuts op?) en mengt alle benodigde ingrediënten in de kom. Voer deze handelingen zo uit dat iedereen alles goed kan volgen. U sluit de kom af met vochtig plasticfolie en zet hem op een warme plaats. Laat elk kwartier een kookwekker aflopen. Een paar kinderen gaan dan kijken of het deeg 'gegroeid' is en zetten een streepje op de kom. Na een uur is het deeg klaar. Een groepje van vier kinderen mag er dan broodjes van vormen en die in een oventje bakken. Allemaal even proeven! Ter vergelijking met het proces van rijzen is het leuk om ook een mengsel zonder gist te maken. Als u dat ook in een glazen kom doet, kunnen de kinderen het vergelijken met het 'groeideeg'. Hoe komt dat nu dat het ene deeg wel groeit en het andere niet?

Variatie

Om het bakproces echt goed te zien is het zinvol om met de kinderen naar een bakkerij in de buurt te gaan.

Situatie

Kring

Hoekenwerk

Bedoeling

Groeiprocessen volgen en verwoorden (16.3.4).

Materiaal

Zakje droge korrelgist en wat echte gist.
Twee kleine glazen kommen, twee koppen melk of water, zes koppen meel, twee eetlepels boter.
Oventje.
Bakkersschort en -muts.

Organisatie

Vooraf materiaal klaarleggen.
Oven op 16°C; baktijd ongeveer 40 minuten.

Jaarkalender

Rondom de dag van het brood (oktober).

Leerlijn

- ☐ Groep 1.
- ☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Hoe verwoorden de kinderen dit groeiproces?

Voeten groeien, benen groeien.
Oh, mijn nagels zijn te lang.
Kijk nu toch eens naar mijn haren:
ze hangen bijna op mijn wang.
Dat wordt knip, knip... naar de kapper
en dan ben ik heel veel knapper.
Nagels groeien, haren groeien.
En dat blijft maar aan de gang.

Als introductie op dit lesidee leest u het gedichtje voor. Herkennen de kinderen de beschreven situatie?
Tijdens een werkles kunt u de kinderen naar aanleiding van het thema 'kapper' in groepjes een van de volgende zes activiteiten laten uitvoeren.

1 Tekenen

Ieder kind tekent een mens met lang haar en een met kort haar. Laat de kinderen hun tekening kleuren (groep 1) of beplakken (groep 2) met stof (kleren) en wol (haren).

2 Haren wassen

Verhuis de poppenhoek naar de natte hoek en laat de haren van de poppen wassen. Laat eigen poppen meebrengen. Het is realistischer als de poppeharen echt vies zijn. Zorg voor shampoo en voldoende handdoeken.

3 Rare haren maken

Een groepje gaat uit tijdschriften plaatjes van gezichten knippen. De plaatjes worden op een A4-vel geplakt en met stiften van een raar kapsel voorzien: een gekleurde vlecht, of drie staartjes met strikjes, of aan de ene kant krullen en aan de andere kant juist niet!

4 Kappertje spelen

Maak in een leuk, ietwat afgeschermd hoekje in uw klas, een kappershoekje. Leg wat modellenboeken neer, zorg voor kammen, speldjes, gel, krulspelden en een kappersschort. Een schaar is misschien niet zo'n goed idee! Verder een spiegel en een stoel. Een groepje kinderen speelt kappertje.

5 Knutselen

Elk kind krijgt een tempexbol op een stok. Daar gaat hij/zij een pop van maken. Met verf en/of papier kan een gezicht op de bol gemaakt worden: een vierkante lap stof fungeert als jurk. Verschillende bollen wol zijn goed voor de haren. Die kunt u de kinderen meteen, of later als de kapper er is, in model laten knippen.

6 Werken met ontwikkelingsmaterialen

Kralenplank: leg een hoofd met lange/korte haren.

Ringen/stokjes: leg een hoofd met steil haar (stokjes) of krullend haar (halve ringen).

Puzzels: misschien heeft u puzzels die aansluiten bij dit onderwerp.

Variatie

Nodig een kapper/kapster in de klas uit die echt iemand (u of een kind) mag knippen. U heeft dit uiteraard eerst aan de ouders gevraagd. Spannend, maar leuk!

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Lichaamsverzorging (17.1).

Materiaal

Bekijk van tevoren welke activiteiten u laat uitvoeren. Leg tijdig alle spullen klaar.

Tekenmateriaal.

Shampoo, handdoeken.

Tijdschriften, knip-, plak- en tekenmateriaal.

Kappersspullen.

Tempexbollen, stokken, lappen stof, papier (of verf), wol, lijm, scharen.

Kralenplanken, ringen, stokjes, eventueel puzzels.

Organisatie

Als u een kapper/kapster in uw groep wilt uitnodigen, maak dan tijdig een afspraak. Licht de ouders in. Denk ook aan een ouder die zijn/haar kind zelf knipt.

U kunt de werkles herhalen tot dat alle kinderen alle werkjes gedaan hebben. Of u laat de kinderen tijdens één werkles kiezen wat ze gaan doen. Zorg dan voor voldoende keuzemogelijkheden.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Beseffen de kinderen dat verzorgen meer is dan alleen maar knippen? Wie zorgt voor wat? De ouder? Het kind zelf? Of ouder en kind samen?

Klop, klop, klop,
ben je thuis?
Mammie's buik
is je huis.
Kom eruit,
kom maar gauw.
't Is hier fijn,
kom je nou?

Uit: M. Diekmann, *Wiele wiele stap* (Querido, Amsterdam).

Is er een moeder van een kleuter in verwachting? Nodig haar dan eens uit om als stralend middelpunt te dienen van een les over een baby in de buik.

U kunt beginnen met wat meer algemene aspecten van groeien aan de orde te stellen. U gaat naast een kind staan. 'Kijk eens wat ik groot gegroeid ben. Eerst was ik ook zo klein!' U laat een foto zien uit uw eigen kinderjaren: 'Kijk hier maar eens, dit ben ik.' Zo kunt u nog meer voorbeelden van groeien bespreken. Betrek daarbij broertjes en zusjes van de kinderen. Zijn die al groot? Hoe groot? Bij wie is thuis pas een baby'tje geboren? Hoe groot is een baby? Voordat de kinderen gaan voelen en luisteren hoe het gaat met de baby in de buik organiseert u een verkennend gesprekje. Een paar uitgangsvragen zijn:

Hoe zie je dat deze mevrouw/mama een baby krijgt?

Waar zit die baby?

Is die baby al die tijd even groot?

Waar zou die baby zo van groeien?

Wat gebeurt er, als de baby klaar is met groeien?

Groeit hij daarna nog verder?

De kinderen krijgen nu de gelegenheid om voorzichtig te voelen aan de buik van de moeder. Ze mogen daarbij vragen stellen. Laat de kinderen vertellen wat ze gevoeld hebben. Als de sfeer in de groep rustig is, kan er ook geluisterd worden naar de nieuwe baby: met een houten toeter of zelfs met een closetrolletje!

Ook nu kunnen de kinderen volop vragen stellen.

De moeder geeft antwoord en vertelt wat over de tijd na de geboorte: waar het kindje dan moet slapen, wat het te eten krijgt, of het naar de dokter moet, dat het heel hard gaat groeien, over het soort voedsel dat bij elke leeftijd hoort.

Als afsluiting kunt u de kinderen op grote vellen papier zichzelf laten schilderen in de buik van hun moeder. Hang de schilderijen op in het lokaal of in de gang.

U kunt over dit onderwerp boeken verzamelen, zoals:

Bananavla met kruimels door A. van Stipriaan-Verburg (Het Spectrum, Utrecht). Verhaal 'Grote zus', bladzijde 90.

Tik tik tik hier ben ik door E. Bruneel (Infodok, Den Haag).

Zo zit het met jou door R. Ridout (Elsevier, Amsterdam). Bladzijde 16-23.

Situatie

Kring

Bedoeling

Leeftijd, familie, generatie (15.4.2).

Groeiprocessen volgen en verwoorden (16.3.4).

Materiaal

Closetrolletjes, houten toeter. Tekenpapier, schildermaterialen.

Organisatie

U nodigt zo mogelijk een moeder uit die in verwachting is.

Jaarkalender

Rond de geboorte van een baby bij een van de kinderen thuis.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Wie kan het proces verwoorden dat zich afspeelt vlak na de geboorte van een kind? Welke kinderen kunnen 'stapen' maken in de tijd: baby, peuter, kind, ouder?

De kinderen gaan in dit lesidee in de omgeving van de school de groene plekken invullen.

Voordat hiermee begonnen wordt, is enige voorbereiding vereist. Deze activiteit komt het meest tot haar recht, als ze aan de orde komt in de vorm van een projectje dat meerdere dagen duurt. Daarbij kunnen ook hogere groepen worden ingeschakeld.

In de klas (of in de hal) gaan alle kleuters samen op een grote tafel de buurt rond de school nabouwen. Vooraf hebt u een plattegrond gemaakt. Alles wordt nagebouwd: huizen, straten, school, winkels... Ze gebruiken hiervoor van alles: wereldspelmateriaal, lego, kleine verpakkingen van melk, hagelslag en dergelijke. U deelt van tevoren knutselopdrachten uit en geeft aan met welk materiaal gewerkt wordt. De jongsten maken bijvoorbeeld de woonhuizen. De oudsten bekende gebouwen zoals winkels, kerk, postkantoor. En de straten moeten door een groepje 'betegeld' worden. Is een groepje klaar, dan wordt na overleg met u bepaald waar een en ander wordt opgeplakt. Kinderen uit hogere groepen kunnen bij deze knutselactiviteiten prima helpen.

Als alles klaar is, volgt een kringgesprek:

Wie kan aanwijzen waar hij/zij woont?

Waar staat de school?

Welke winkels zie je allemaal?

Waar ligt de straat voor de school?

Wat zien jullie niet?

Wat zijn we vergeten?

Er staan ook bomen en struiken; en er liggen grasveldjes in de wijk. Samen gaat u na waar die dan wel staan of liggen. De omgeving wordt met groen ingevuld. De kinderen vertellen hoe ze dat doen. Of u geeft wat suggesties:

Met de kralen van de kralenplank maken we bloemen.

Groene stroken papier zijn de grasveldjes.

Bomen maken we van closetrolletjes, watten en crêpepapier.

De kinderen gaan weer een knutselopdracht uitvoeren. Als alles klaar is, wordt het in de plattegrond geplakt. De plattegrond wordt nog eens heel goed bekeken. Wat nog vergeten is, wordt aangevuld. Eventueel maakt u eerst een wandeling in de buurt. We gaan dan heel goed kijken: wat zijn we vergeten? Wat kunnen we niet zien? (De achtertuinjes.) Terug in de klas vindt dan de aanvulling plaats.

Ter afsluiting praat u samen over:

Wat is er veel in onze buurt?

Wat kom je maar weinig tegen?

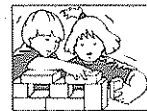
Wat zouden wij kunnen doen om van iets meer te krijgen?

Hoe kun je ervoor zorgen dat er veel groen blijft?

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Omgaan met ruimtelijke begrippen in bekende en nieuwe ruimten (14.2.1).

Ontdekken van en omgaan met relaties tussen elementen in de ruimte (14.3).

Structureren van ruimtelijke situaties in het platte vlak (14.4.2).

Oriëntatie in de ruimte naar plaats, betekenis en functie (14.5).

Materiaal

Lego, wereldspelmateriaal, allerlei verpakkingsmateriaal (hagelslag, melk, lucifers), blokken, kralen, closetrolletjes. Stroken groen papier, crêpepapier (groen) en watten.

Organisatie

Dit lesidee vraagt om een tijdige voorbereiding: het maken van een plattegrond en het verzamelen van allerlei materialen.

Omdat dit lesidee meer dan één 'les' duurt, lijkt het aardig om de hogere groepen erbij te betrekken. Het wordt dan een gezamenlijk project. Door de hogere groepen wordt dan de buurt nagemaakt (maquette), terwijl de kleuters de groenplekken invullen.

Jaarkalender

In de lente of de zomer is dit idee het best uitvoerbaar.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Lukt het de kinderen om in de nagebouwde omgeving iets herkenbaars te vinden?

Hoe pakken ze dat aan? Zoeken ze vaste oriëntatiepunten?

Als ze praten over hun omgeving, spreekt daar dan zorg voor die omgeving uit?